

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

2 An hæc excommunicatio ob hæresim comprehendat perseuerantem in
excommunicatione per annum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

communicatorum denuntiatio, sub exceptione favorabili Concilij continentur. Adde et si in aliquo casu esset obligatio vitandi hunc hæreticum, sic confusè denunciatum esset in fidei fauorem & utilitatem fidelium: at generaliter esse non potest, quia adest semper finis, quo motum est Concilium ad illud privilegium concedendum.

PUNCTUM II.

An hæc excommunicatio ob hæresim comprehendat perseverantem in excommunicatione per annum.

- 1 Dupliciter excommunicatus esse potest, vel ob causam fidei, vel extrã.
- 2 Excommunicatus extra causam fidei, si in excommunicatione per annum perseveret, habetur pro confesso, & potest cond. m. n. r.
- 3 Debet annus computari, non à die incurse excommunicationis, sed à die declarationis. Item debet esse continuus, & toto illo tempore, cum potestate comparandi.
- 4 Potes, nihilominus probare innocentiam.
- 5 Hic autem excommunicatus extra causam fidei sic perseverans in excommunicatione, est de hæresi suspectus.
- 6 Suspicio hæc, esse levis sit, sufficit ad indicendam purgationem.
- 7 Qui dicantur excommunicati ob causam fidei.
- 8 Supradictus si per annum in excommunicatione infortuerit, tanquam hæreticus est damnandus.
- 9 Iudicis arbitrio relinquatur, quanto tempore expectare debeat post annum, ut sic hæreticum condempnet.
- 10 Quid si elapso anno contumacia comparet? Explicatur, in quo debeat condemnari.
- 11 Quid si ante anni lapsum.

1 Communiter Doctores distinguunt duplicem excommunicationem, aliam ob fidem, aliam extra fidem; cuius distinctionis meminit Abbas in cap. gravem, de pœnis, n. 7. Locat. in opere iudiciali, verbo excommunicati, num. 2. Eymet. 2. part. director. quest. 47. n. 6. & ibi Pegna comment. 72. Ignat. Lopez de Salzedo tradit. crimin. cap. 116. Farinacius de hæresi, quest. 182. §. 2. Menochius de arbitr. lib. 2. casu. 416. per totum.

2 Excommunicatus ex causa criminali, v. g. periurij, irreligionis, violationis monasterij, si per annum in excommunicatione infortuerit, habetur pro confesso, & confesso, & sic potest index ad sententiam statim procedere. Ratio est, quia illa contumacia loco propriæ confessionis succedit, & sicut ex propria confessione lis contestatur, ita ex huiusmodi contumacia: probat expressè textus in cap. rursus, cap. quicumque, 11. q. 3. & e. cum contumacia, de hæreticis in 6. tradit pluribus relictis Salzedo supra num. 4. Menochius n. 11. & 15. Farinac. n. 14. Quam conclusionem extendendam censeo ad causam civilem: nam si perseverantia in excommunicatione in causa criminali hunc effectum operatur, efficacius operari eum debet in causa civili, in qua non requiruntur ita late probationes, ac in causa criminali, iuxta l. fin. C. de probationibus. & tradit Couartuas cap. alma, 1. part. §. 7. Salzedo n. 9. Menochius supra & n. 32. esto contra teneat Ripa cap. 1. de iudicij, n. 77. Gonzalez regul. 8. cancellaria glossa §. num. 103. cum seq. Gratian. dissectat. forens. cap. 119. num. 2.

3 Ut autem hoc verum sit, aliquas condiciones censeo observandas. Prima, annum computandum esse non à die excommunicationis incurse, sed à die, quo nominatim fuisti excommunicatus, vel taliter declaratus, quia ex illo die reputaris continere gravissimè clausas Ecclesiæ, & contumax fieri: sic relato Arnoldo A. bert. in rubr. de hæresi, num. 6. quest. 13. n. 35. docet Farinacius n. 28. Excipiunt tamen, nisi notorie excommunicatus sit, quia tunc notorietas excommunicationis pro declaratione succedit, & placet mihi, si id fieri posset: at nescio qua ratione. Nam esto delictum, & excommunicatio notoria sint, potest excommunicatus intra annum absolutionem impetrare quomodo ergo constare potest contumaciam integro anno durare, nisi sit contumacia adversus sententiam ab homine latam? Secunda conditio est, ut annus continuus sit, ex cap. cum contumacia, de hæreticis in 6. ibi, per annum, dictio enim per, continuationem demonstrat; & colligitur ex l. urbana familia §. pernoctare, ff. de verborum significat. notat Franc. in supradicto e. cum contumacia, notab. 2. Menoch. de arbitr. casu 416. n. 55. Rojas alios referens, singul. 60. n. 3. Farinac. num. 29. Seta, hinc decis. 1285. Simancas de catholice instit. tit. 14. rubr. de contumacia, n. 13. Salzedo num. 12. Tertia ut integro illo anno potuerit excommunicatus comparere, & respondere iudici; non tamen comparuit, nec respondit. Nam si impeditus sit, contumax non censetur, sic tradit Sigismund. Saccia de iudic. cap. 98. num. 27. Salzedo cap. 116. sub num. 12. versic. imò. Simancas de catholice instit. tit. 14. de contumacia, n. 10.

vbi dicit, quod qualicumque impedimenti causa excusat à contumacia, Farinacius de hæresi, quest. 192. §. 2. num. 2. Si tamen quaesit iudicem, vel satisfactionem obtulit, & absolutionem postulavit, contumax non est censendus. Locat. in iudicial. inquisit. verbo, catholica, c. 25. n. 2. sine. Farinac. alios referens, num. 11.

4 Verum etsi in excommunicatione declaratus, & per annum integrum sic perseverans nullo offenso impedimento, aut satisfactionis signo pro confesso, & confesso habeatur, non tamen impeditur, quin allegare, & probare possit innocentiam; probat textus l. 2. C. de requirendis reis, vbi banniti habentur tanquam confessi, & coniecti, & nihilominus admittuntur ad probandum innocentiam suam. Et ratio est, quia contumacia non est vera, & clara confessio, sed à iure præsumpta; sed aduersus fictam, & præsumptam confessionem probatio admittitur, ut multis docet Ioan. à Neuizan. consil. 60. n. 2. 3. & 4. Item innocentia probatio nunquam cunctis excusata, etiam si lata fuerit sententia; vt late scribit Decius cap. ex parte, el. 2. n. 7. versic. decimotertio fallit. de officio delegati, & c. quous contra, num. 4. de probationibus. Quocirca hæc contumacia ad illum effectum efficacit, & reueletur aculator, & fictus, vel actor ab onere probandi accusationem, vel et onem à se propositam. Quia loco probationis, quam ipsi exhibere tenebantur, subrogantur ex fictam hanc excommunicati confessionem, nempe Menochius de arbitr. lib. 2. casu 416. num. 36. Farinac. num. 23. in medio. Salzedo cap. 116. num. 10. cum Anton. Ripa, glossa, Innocent. & aliis. Neque obstat textus in cap. rursus, 11. quest. 3. vbi dicitur per annum infortuerit non esse audiendum, quia intelligi debet, quando pluries requisitus neglexit per annum probare suam innocentiam, tunc enim iustissime lex à probatione repellit. sic Salzedo num. 11. Menoch. num. 41.

5 Hic autem excommunicatus ex causa alia, quæ ad fidem non pertinet, & in excommunicatione per annum infortuerit, redditur de hæresi suspectus, iuxta Concilium Tridentinum sess. 25. cap. 3. de reformat. que non solum habet verum in excommunicatione lata ob causam criminalem, sed etiam civilem, quia contumacia in formis est imò maior videtur in causa civili, vt potest leuiori; & que regulariter minus retardare potest excommunicatum à comparando, quam causa criminalis. Item Concilium in supradicto decreto statuit, non solum ob causam criminalem, sed etiam civilem ferri posse excommunicationem; & statim subiungit excommunicatus quicumque si post legitimas monitiones. Sec. in durato animo censuris annexis in illis infortuerit procedi posse contra eum, tanquam de hæresi suspectum. Ergo comprehendit Concilium tam excommunicatum ex causa criminali, quam civile. sic Salzedo tradit. crimin. cap. 116. n. 12. Farinacius de hæresi, q. 192. §. 2. n. 23. Menochius n. 52. & seq. & alij.

6 Suspicio hæc leuis est: hæc sufficiens tamen ad indicendam purgationem, & cogendum excommunicatum, vt respondeat; non tamen sufficit ad torturam. sic Farinacius num. 24. Leclius Zechus in summ. 1. part. tit. de fide, rubr. de hæresi, cap. 11 n. 15. versic. ex aliis causis. Monemari. in practic. Archiepiscop. §. 47. n. 8. versic. quando reperitur. Eymet. 2. part. director. q. 47. n. 7. & ibi Pegna comment. 72. Aduertunt tamen Pegna, Farinacius, & Leclius Zechus supra, & Sigismundus Saccia tract. de iudic. cap. 98. n. 36. ex recepta consuetudine non solere Inquisitores procedere aduersus excommunicatos per annum, & amplius in excommunicatione infortuerit, nisi excommunicati fuerint ex causa fidei quia ij excommunicati ordinariis iudicibus puniendi, & coercendi remittuntur.

7 Ob causam fidei dicuntur excommunicati illi, qui fuerunt citati responsuri de fide sub excommunicatione ipso facto, & noluerunt respondere, seu comparere: hæc tamen citatio necessario supponit citatum de hæresi suspectum, & diffamatum, & non suspicione vtriusque, sed suspicione probabili, vt bene dixit Gemianus in cap. cum contumacia, de hæreticis, in 6. n. 8. versic. quaro, an propter quamlibet suspensionem. Gund. alius tractat. de hæreticis, q. 12. n. 4. Farinacius de hæresi, q. 129. n. 116. Quare si absque aliqua suspicione probabili responsurus de fide sub excommunicatione citatus & in tali excommunicatione per annum persistat, non redditur de hæresi violentè suspectus, neque vt hæreticus condemnari potest. sic Farinacius n. 26. cum Gemianio, Ioan. Andr. & Achid. ac. in supradicto cap. cum contumacia. Citati autem debet sic sus, eclus de fide cum assignatione termini ad respondendum. Non enim sufficit citatio sola neque sola assignatio termini, sed vtriusque requiritur, vt ex Hostij in cap. excommunicatus, el. 1. de hæreticis, n. 9. & 10. tradit Farinac. d. q. 192. n. 27.

8 Quod si citatus ad respondendum de fide nullo allegato impedimento, neglexit integro anno respondere, habetur pro confesso, & tanquam hæreticus est econd. mandus, ex text. expresso in cap. cum contumacia, de hæresi in 6. vbi dicitur cum contumacia, in causa præteritæ fidei, suspicioni præsumptionem adiciat vehementem, si suspectus de hæresi vocatus verbis, vt de fide respondeat excommunicationis vinculo, pro eo

